

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya YANIK** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ali KENANOĞLU
İstanbul Milletvekili

Geçmiş yıllarda “sakatlar” diye anılan daha sonra “özürlüler”, son yıllarda ise “engelliler” olarak adlandırılan ve eğitim, sağlık, istihdam, ulaşım, ekonomi, bakım ve ayrımcılık gibi birçok sorunla bazen tek başlarına mücadele etmek zorunda kalan engelli milyonların sorunları birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de çözüm bekleyen alanlardan biridir.

Yaygın olarak bilinen görme, işitme, konuşma, ortopedik ve zihinsel engellere sahip olan engellilerin en büyük sorunlarının başında başkalarına muhtaç olmadan çalışabilecek durumda olanların ekonomik özgürlüğe kavuşması veya kendini idame edebilecek bir gelire sahip olabilmesidir.

Türkiye'nin yaşadığı ekonomik kriz gözetildiğinde engellilerin büyük çoğunluğunun yoksulluk nedeniyle ikinci bir engel yaşadığı bilinmektedir. Normal bir insan yoksulsa bir şekilde çaresini bulabilmekte iken engelli insan bu şansa sahip değildir. Dolayısıyla burada görev sosyal devlete düşmektedir.

Türkiye’de engelli istihdamı zorunluluğu kamuda % 4, özel sektörde ise % 3 olarak uygulanmaktadır.

Ancak gerek işyerlerinin erişilebilir olmaması gerek ayrımcılık gerekse mesleki eğitim yetersizliği gibi nedenlerle engelliye istihdam etmek istemeyen işverenler engelli istihdamı yerine ceza ödemeyi tercih etmektedir. Diğer taraftan engelliler iş yerinde bir sorun olarak görülmekte ve çeşitli şekillerde mobbinge maruz kalmaktadırlar.

Diğer taraftan, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca Aralık 2006 tarihinde kabul edilen ve Mart 2007 tarihinde Türkiye tarafından da imzalanan ‘Engelli Hakları Sözleşmesi’ ile Kasım 2016 tarihinde yayımlanan “Engelli bireylere yönelik özel bakım yönetmeliği” hükümleri uyarınca, engelli bireylere yönelik özel bakım merkezlerinin açılması öngörülmüş ancak bu hususta yeterli ilerleme sağlanamadığı tahmin edilmektedir.

Türkiye’de hiç kuşkusuz milyonlarca engelli olduğu değişik kaynaklarda yer almaktadır. Ancak, Türkiye’de eksik olan engelli verileri ve istatistikleri hakkında güncel ve sağlıklı verilere ulaşılabilmesi engellerin sorunlarına çözüm üretebilmek ve sosyal politikalar geliştirebilmek için önem arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2021 yılsonu itibariyle, Türkiye'deki engellilerin yaş, cinsiyet, medeni durum ve engel gruplarına göre il bazında dağılımı nasıldır?
2. 2021 yılsonu itibariyle, çalışma yaşındaki engellilerin kaç kamu kurumlarında, kaç özel sektörde istihdam edilmektedir?
3. 2021 yılsonu itibariyle, kamu kurumları ve özel sektörde zorunlu engelli çalıştırma açığı var mıdır?
4. Engelli istihdam etmediği için ceza uygulanan işyeri sayısı illere göre nasıldır? Toplam kesilen ceza miktarı ne kadardır?
5. 2021 yılsonu itibariyle kamu ve özel sektörde istihdam edilen engellilerin, engel gruplarına göre dağılımı nasıldır?
6. 2021 yılsonu itibariyle, evde bakım hizmet ödeneği alan kaç engelli vardır?
7. 2021 yılsonu itibariyle, engelli öğrenci sayısı kaçtır ve kaç özel eğitim okullarında kaç kaynaştırma eğitimindedir?
8. E-KPSS puanı alarak atama bekleyen işsiz engelli sayısı ne kadardır?
9. 2021 yılsonu itibariyle, engelli öğretmen sayısı kaçtır, bunların kaç özel kaç kamu çalışanıdır?
10. Atama bekleyen özel eğitim öğretmen sayısı kaçtır?
11. Medya ve basın dilinde engellilere yönelik ayrımcı dil ve söylemlerin tespit edilmesi ve önlenmesi hakkında Bakanlık olarak yapılan bir çalışmanız var mıdır?
12. Türkiye'de hangi illerde engelli bireylere yönelik özel bakım merkezi açılmıştır?